

Huismoeders en haarbossen

Tekst: Ineke Koopmans, Dick Groenendijk & Nicolien Peet
De Vlinderstichting

Het is inmiddels een begrip: de Nationale Nachtvlinder-Nacht. Op vrijdag 29 augustus 2008 vond alweer de vierde editie plaats. Op een kleine 100 locaties zijn deze avond met licht en smeer nachtvlinders gelokt. Mede dankzij het goede weer was het een geslaagde happening.

Licht en stroop

Lichtopstellingen zijn niet veel meer dan een wit laken en een lamp. Een felle lamp bij een opgespannen laken werkt bijna als een nachtvlindermagneet. Zo'n groot licht oppervlak zal door weinig vlinders over het hoofd worden gezien. Ze gaan rustig op het laken zitten, en laten zich dan goed bekijken. Daarnaast kunnen de vlinders gelokt worden met stroop. Het mengsel van stroop en alcohol, waarvoor iedereen een eigen 'geheim' recept heeft, wordt in plekken van ongeveer 20x20 centimeter op de bomen gesmeerd. Door de geur worden vlinders aangelokt die vervolgens, met hun lange roltong van de zoetigheid eten.

Een bonte verzameling

De namen van de verschillende nachtvlinders spreken keer op keer tot de verbeelding. Beginnende nachtvlinder-aars vallen dan ook vaak van de ene verbazing in de andere. Wacht dacht u van de 'huismoeder', waarschijnlijk

Bovenkarspel: Het weer was perfect en opvallend ten opzichte van voorgaande jaren was het grote aantal soorten dat is neevangen, tot onze verbazing een aamnatent!

De NachtvlinderNacht in cijfers

- Ook dit jaar hebben ruim 60 van de 100 excursiepunten waarnemingen doorgegeven via internet.
 - Het hoogste aantal vlindersoorten is 60 en werd gezien in Maastricht (vorig jaar 57).
 - Het totaal aantal waargenomen soorten ligt op 180 (vorig jaar 160).
 - Er zijn ruim 850 waarnemingen van in totaal 2500 vlinders doorgegeven (vorig jaar 800 en 2200).
- (Feiten gebaseerd op waarnemingen doorgegeven via Telmee en Landkaartje tot half september 2008.)

zo genoemd omdat ze vaak binnenshuis worden aangetroffen. Of de 'haarbos', die (weliswaar met een beetje fantasie) twee 'blonde vlechten' langs de vleugels heeft. Om nog maar te zwijgen van het kameeltje, de draak, de witte tijger of de appeltak: nachtvlinders zijn een bonte verzameling!

Zeldzaamheid

Na een week vol wisselvallig weer en vrij lage temperaturen was het erg prettig dat het de bewuste vrijdagavond helder en droog was. Het stropen was deze avond bijzonder succesvol. Op bijna elke stroopplek zaten veel vlinders, soms zelfs wel 5 tot 15 bij elkaar. Vooral de huismoeder, de zwarte c-uil en de piramide-

vlinder waren op veel stroopplekken te zien.

Ook op het licht kwamen flink veel vlinders af, hoewel er van een paar locaties werd gemeld dat het vrij snel afkoelde en dat er daardoor minder vlinders waren. Veel gemeld

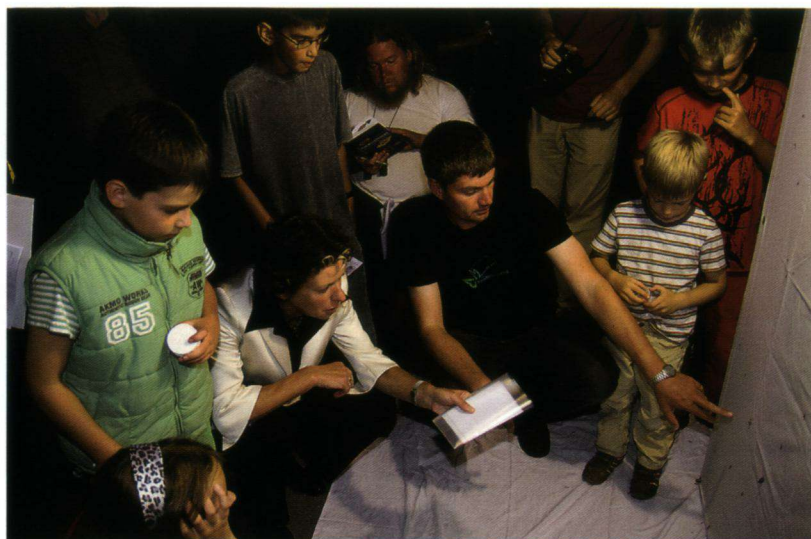
Burgers' Zoo: Papa, zijn pindas ook nachtvlinders?

zijn agaathvlinder, appeltak, bruine snuituil, koperuil en vierkantvlekuil. Maar er zijn ook zeldzame vlinders gezien, zoals de liesgrasboorder, die in Hasselt is aangetroffen. Deze vlinder was sinds 1984 niet meer in Nederland gevonden!

Hoog bezoek

In Burgers' Zoo vond dit jaar, in het kader van het 25-jarig bestaan van De Vlinderstichting, een speciale editie van de NachtvlinderNacht plaats. De dierentuin was 's avonds geopend en het evenement mag met ruim 400 bezoekers een groot succes worden

Valkenburg (L): Het licht trok behalve nachtvlinders ook enkele hoornaars aan. De meeste nachtvlinders maakten zich daarom uit de voeten.

Kars Velling

Dick Groenendijk legt onder het toezien ook van de kinderen aan minister Verburg de fijne kneepjes van het nachtvlinderen uit.

Barbara Rijpkema

De agaatvlinder werd op 27 excursiepunten in totaal 48 keer gezien.

JM/Groetegast

Groetegast:
Het was een hele geslaagde avond. Het is erg leuk om iets voor de jeugd te organiseren.

genoemd. Naast nachtvlinders waren in Burgers' Zoo ook andere nachtdieren te zien. Vooral de vleermuizen kregen, dankzij de aanwezigheid van Vleermuiswerkgroep Gelderland veel aandacht. Kinderboekenschrijver Paul van Loon was de hele avond aanwezig om griezelige verhalen voor te lezen. En als klap op de vuurpijl kwam minister Verburg van LNV op bezoek en overhandigde de jarige Vlinderstichting een cheque ter waarde van 10.000 euro. Dit bedrag zal ten goede komen aan het realiseren van vlinder- en libellenreservaten in Nederland. In haar felicitatie benadrukte de Minister het belang van organisaties als De Vlinderstichting. Ze gaf aan dat vlinders, door hun levenswijze en kleuren, zeer geliefde dieren zijn en zeker omdat veel soorten sterk achteruitgaan, bescherming nodig hebben. Ze prees het enthousiasme en de inzet van De Vlinderstichting en gaf aan dat ook het ministerie zijn uiterste best doet de bedreigde soorten, waaronder vlinders en libellen, te behouden.

De Top10

Ook dit jaar staat de huismoeder met stip bovenaan. Veel soorten van vorig jaar staan nog altijd in de Top10. Het stro-uiltje is uit de Top10 verdwenen en staat nu op de 20e plaats. Ook de koperuil (11e) en groente-uil (26e) werden niet vaak genoeg gezien voor een plek in de Top 10 talrijkste vlinders. Appeltak en bruine snuituil zijn nieuwkomers in de Top10.

Noteren!

Volgend jaar vindt de Nationale Nachtvliedernacht plaats op 28 augustus. Hopelijk doen er dan nóg meer mensen (en vlinders) mee dan dit jaar!

Top 10 meest geziene soorten

	naam	aantal excursiepunten	plaats 2007
1	huismoeder	44	1
2	zwarte-c-uil	34	2
	appeltak	34	12
4	bruine snuituil	31	17
5	agaatvlinder	27	6
	piramidevlinder	27	10
7	gamma-uil	25	7
8	taxusspikkelspanner	23	5
	vierkantvlekuil	23	4
	haarbos	23	9

Top 10 talrijkste vlinders

	naam	aantal vlinders	plaats 2007
1	huismoeder	359	1
2	zwarte-c-uil	254	3
3	piramidevlinder	149	7
4	vierkantvlekuil	134	5
5	bruine snuituil	129	16
6	appeltak	111	18
7	haarbos	89	11
8	gamma-uil	67	12
9	agaatvlinder	48	10
	taxusspikkelspanner	48	8

Okkenbroek: De avond was geslaagd (21 mensen waarvan 7 kinderen). De vangsten waren wel wat mager. Ook hadden we ongeveer 15 hoornaren in de lichtval die uit een nest in de buurt kwamen. Als cadeau ook nog een grote spinnende water tof! Dat was spectaculair. Iegen 1.00 uur gestopt omdat het erg koud werd en er bijna geen borsten meer op de lakens zaten.

Roelof Jan Koops